

Podstawy dydaktyki Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Historia	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność NAUCZYCIELSKA	Kod zajęć 18HISNS.12S.00771.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Danuta Konieczka-Śliwińska
Prowadzący zajęcia	Danuta Konieczka-Śliwińska, Justyna Strykowska-Nowakowska
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Warsztaty: 15, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu dydaktyki szkolnej niezbędne do planowania działań dydaktycznych z zakresu historii na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej
C2	opanowanie podstawowych umiejętności z zakresu dydaktyki szkolnej niezbędne do planowania działań dydaktycznych z zakresu historii na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych	C.W1, HIS_K1_W03, HIS_K1_W09	Egzamin pisemny
W2	zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego	C.W2, HIS_K1_W01, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
W3	zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia, zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania oraz organizację procesu kształcenia i pracy uczniów	C.W3, HIS_K1_W01, HIS_K1_W03, HIS_K1_W04, HIS_K1_W06, HIS_K1_W09, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
W4	zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowę, modele lekcji, style pracy z uczniami oraz środki dydaktyczne	C.W4, HIS_K1_W08, HIS_K1_W09, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
W5	zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów	C.W5, HIS_K1_W04, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
W6	zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły	C.W6, HIS_K1_W01, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
W7	zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela oraz metody porozumiewania się w celach dydaktycznych	C.W7, HIS_K1_W06, HIS_K1_W09, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego	C.U1, HIS_K1_U01	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U2	potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej	C.U2, HIS_K1_U01	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów	C.U3, HIS_K1_U01, HIS_K1_U04, HIS_K1_U05, HIS_K1_U10	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U4	potrafi wybrać model (typ) lekcji i zaprojektować jego strukturę	C.U4, HIS_K1_U01, HIS_K1_U04, HIS_K1_U05, HIS_K1_U10	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U5	potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym	C.U5, HIS_K1_U01	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
U6	potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej	C.U6, HIS_K1_U01	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/ gotowa do poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów	C.K1, HIS_K1_K01, HIS_K1_K02, HIS_K1_K03, HIS_K1_K07	opracowanie scenariusza lekcji historii dla szkoły podstawowej z elementami oceniania kształtującego, dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb uczniów

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce i rola dydaktyki w systemie kształcenia w Polsce.	W1	Wykład
2.	Nurty myślenia o dydaktyce szkolnej oraz koncepcje kształcenia.	U1, U3, U4, K1	Warsztaty
3.	Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne, działania integrujące klasę.	W2, W7	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Style pracy nauczyciela i ucznia, czyli jak pracować nad relacjami sprzyjającymi kształceniu i wychowaniu.	U1, U2, U3, U4, K1	Warsztaty
5.	Współczesne koncepcje nauczania, zasady, cele, treści, metody, techniki nauczania i środki dydaktyczne.	W3, W4	Wykład
6.	Organizacja procesu lekcyjnego, planowanie pracy dydaktycznej nauczyciela i ucznia.	U1, U2, U3, U4, U6, K1	Warsztaty
7.	Lekcja jako najmniejsza jednostka dydaktyczna.	W2, W3, W4	Wykład
8.	Planowanie, obserwacja i analiza różnych typów lekcji w kontekście zastosowania strategii metod, form pracy, środków dydaktycznych oraz interakcji w klasie.	U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1	Warsztaty
9.	Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów.	W2, W3, W4, W5	Wykład
10.	Narzędzia do opisu i planowania rozwoju potencjału ucznia o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.	U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1	Warsztaty
11.	Ocenianie szkolne i ewaluacja pracy szkoły.	W2, W3, W5, W6	Wykład
12.	Ocenianie kształtujące w praktyce szkolnej.	U1, U4, U5, U6, K1	Warsztaty
13.	Kultura reakcji i komunikacja w szkole.	W2, W3, W5, W7	Wykład
14.	Porozumiewanie się w celach dydaktycznych: rodzaje i sposoby zadawania pytań, udzielanie informacji zwrotnej.	U1, U4, U6, K1	Warsztaty

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy
Warsztaty	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zdanie egzaminu pisemnego w formie zadań punktowanych. Kryteria oceniania: • bardzo dobry – od 100 do 90% pkt. na egzaminie pisemnym • dobry plus – od 90 do 80% pkt. na egzaminie pisemnym • dobry – od 80 do 70% pkt. na egzaminie pisemnym • dostateczny plus – od 70 do 60% pkt. na egzaminie pisemnym • dostateczny – od 60 do 50% pkt. na egzaminie pisemnym • niedostateczny – poniżej 50% pkt. na egzaminie pisemnym.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Warsztaty	Uzyskanie pozytywnej oceny za opracowanie scenariusza lekcji. Kryteria oceniania: • bardzo dobry: wzorowe wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami, a jednocześnie w sposób kreatywny i twórczy • dobry plus: precyzyjne wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami • dobry: poprawne wykonanie zadania zgodnie z przedstawionymi zaleceniami • dostateczny plus: niekompletne wykonanie zadanego zadania • dostateczny: połowiczne wykonanie zadanego zadania • niedostateczny: brak wykonania zadania.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kupisiewicz C., Podstawy dydaktyki, Warszawa 2005.
2. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 1996.
3. Żegnałek K., Dydaktyka ogólna. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2005.
4. Niemierko B., Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Warszawa 2007.
5. Bereźnicki F., Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli, Kraków 2018.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Warsztaty	15
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	15
Inne	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HIS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
HIS_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia wynikających z podłoża narodowego, kulturowego, społecznego i historycznego
HIS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ustawicznego rozwoju swoich kompetencji i zainteresowań w zakresie historycznym i ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych, społecznych i organizacyjnych
HIS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
HIS_K1_U01	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać, klasyfikować i analizować informacje zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz stosować je w kontekście zadań historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i piśmie terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych w pracy nad wybranymi problemami badawczymi historii oraz w popularyzacji wiedzy o przeszłości
HIS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacje
HIS_K1_U10	Absolwent/ka potrafi stosować metody, techniki i narzędzia badawcze właściwe dla poszczególnych specjalności historycznych
HIS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę historii jako przedmiotu poznania i badań nad przeszłością oraz miejsce i rolę historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i rolę nauk humanistycznych wśród innych dyscyplin i dziedzin nauki oraz miejsce i rolę historii w dziedzinie nauk humanistycznych
HIS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie chronologię oraz tematykę z zakresu historii ziem polskich od czasów najdawniejszych do współczesności
HIS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
HIS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie rolę i znaczenie źródeł w badaniach historycznych, metody ich analizy i interpretacji oraz zasady korzystania z wykazów informacji naukowej, również z użyciem nowych technologii, a także zasady ochrony praw autorskich
HIS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami, a także znaczenie innych dyscyplin naukowych w różnych obszarach działalności zawodowej historyka
HIS_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tendencje rozwojowe współczesnej kultury historycznej i jej ramy instytucjonalne
HIS_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego i kultury historycznej w kontekście miejsca i roli historyka w życiu naukowym, społecznym i zawodowym
C.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
C.U1	Absolwent/ka potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U2	Absolwent/ka potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej
C.U3	Absolwent/ka potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
C.U4	Absolwent/ka potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę

Kod	Treść
C.U5	Absolwent/ka potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym
C.U6	Absolwent/ka potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
C.W1	Absolwent/ka zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
C.W2	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.W3	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów
C.W4	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
C.W5	Absolwent/ka zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela
C.W6	Absolwent/ka zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną
C.W7	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu